

Wido Bourel, *La Flandre: des questions qui dérangent*, Fouesnant, Editions Yoran, 2022, 208 pp., ISBN 9782367470894.

Wido Bourel (°1955), "Flamand de France habitant la Flandre belge", publiceerde onlangs

over zijn Frans-Vlaamse geboortestreek een boekje dat het midden houdt tussen een cultuurhistorisch essay, een socioculturele en maatschappelijk analyse en een politiek pamflet. Zelf omschrijft hij het als “un voyage autour de ma Flandre”. Zijn uitgangspunt en zijn intentie verwoordt Bourel als volgt: “Si dans ma jeunesse

on parlait encore flamand dans la rue et au café, aujourd’hui il est rarissime d’entendre encore des conversations de ce type dans le domaine public. La vérité est que le dialecte flamand est à l’agonie et qu’il aura bientôt totalement disparu sur le territoire français. (...) Comment expliquer cette Flandre en France, coincée à la frontière, avec un taux de chômage deux fois plus élevé que de l’autre côté, avec sa langue et sa culture assassinées par trois siècles de politique jacobine.” Dat de bestuurlijke entiteit waartoe Frans-Vlaanderen behoort vandaag Hauts-de-France wordt genoemd, vormt volgens de auteur een zoveelste illustratie van de strategie van “La France-Une-et-Indivisible” om de (historische) eigenheid en identiteit van het gebied uit te gommen. “La Flandre en France n’existe plus”, zo concludeert hij.

Sommige van de historische beschouwingen van Bourel zijn nogal schematisch en gebaseerd op auteurs die verouderd zijn en/of weinig wetenschappelijke autoriteit genieten. Zijn lezing van het verleden is bovendien soms ietwat selectief. Zo wordt de (territoriale) eenmaking tijdens de Bourgondische periode (1384-1482) opgeblazen tot proporties die niet in overeenstemming zijn met de toenmalige verhoudingen. De discussie over Jean-Marie Gantois (1904-1968), aan wie de auteur 7 bladzijden wijdt, moet hier niet worden heropend (WT, 2020, nr. 3, pp. 281-283). *La Flandre: des questions qui dérangent* bevat boeiende kanttekeningen, maar mist

een duidelijke structuur.

Zoals hij zelf Nederlands leerde en in Vlaanderen ging wonen en werken, pleit Bourel ervoor om – omwille van de geografische nabuurschap en de studie- en tewerkstellingsmogelijkheden – in Frans-Vlaanderen het Nederlands aan te leren en te onderwijzen dat in het Nederlandstalige deel van België wordt gesproken en geschreven. En niet – of toch niet in de eerste plaats – het Frans-Vlaams, dat hij terecht omschrijft als een bijna dode taal, waarvan de instandhouding – hoewel zinvol vanuit cultuurpolitieke motieven – in belangrijke mate artificieel en volgens hem niet prioritair is.

Bourel richt de blik resoluut naar Vlaanderen, maar expliciteert niet hoe hij de verhouding tussen het gebied waar hij woont en dat waarvan hij afkomstig is precies ziet. Aan het eind van zijn boekje toont hij zich overmatig lyrisch over het (samenhorigheidsgevoel) van het Vlaams Nationaal Zangfeest en roept hij expliciet op tot Vlaamse onafhankelijkheid.

Tot wie de auteur zich met dit alles richt, is niet helemaal duidelijk. Wel dat hij met een mengeling van emotionele affiniteit en rationele realiteitszin zijn geboortestreek in een handzame pocket op een bevattelijke manier onder de aandacht heeft gebracht van al wie Frans leest.

NICO VAN CAMPENHOUT